

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (седми състав)

24 октомври 2019 година *

„Неизпълнение на задължения от държава членка — Околна среда — Директива 2008/50/ЕО — Качество на атмосферния въздух — Член 13, параграф 1 и приложение XI — Системно и постоянно превишаване на пределно допустимите стойности за азотен диоксид (NO₂) в някои френски агломерации и зони — Член 23, параграф 1 — Приложение XV — „Възможно най-кратък“ период на превишаване — Подходящи мерки“

По дело C-636/18

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 258 ДФЕС на 11 октомври 2018 г.,

Европейска комисия, за която се явяват J.-F. Brakeland, E. Manhaeve и K. Petersen, в качеството на представители,

ищец,

срещу

Френска република, за която се явяват D. Colas, J. Traband и A. Alidière, в качеството на представители,

ответник,

СЪДЪТ (седми състав),

състоящ се от: Т. von Danwitz, изпълняващ функцията на председател на състава, С. Vajda и А. Kumin (докладчик), съдии,

генерален адвокат: М. Szpunar,

секретар: А. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

* Език на производството: френски.

Решение

- 1 С исковата си молба Европейската комисия иска от Съда да установи, че:
 - като превишава системно и постоянно годишната пределно допустима стойност за азотен диоксид (NO₂), считано от 1 януари 2010 г., в дванадесет френски агломерации и зони за качество на въздуха, а именно Марсилия (FR03A02), Тулон (FR03A03), Париж (FR04A01), Оверн-Клермон-Феран (FR07A01), Монпелие (FR08A01), Тулуза Средни Пиренеи (FR12A01), Регионална градска зона Реймс Шампан-Ардени (FR14N10), Гренобъл Рона-Алпи (FR15A01), Страсбург (FR16A02), Лион-Рона-Алпи (FR20A01), Регионална градска зона Вале де л'Арв Рона-Алпи (FR20N10) и Ница (FR24A01), и като превишава системно и постоянно почасовата пределно допустима стойност за NO_x, считано от 1 януари 2010 г., в две френски агломерации и зони за качество на въздуха, а именно Париж (FR04A01) и Лион-Рона-Алпи (FR20A01), Френската република продължава да не изпълнява задълженията си по член 13, параграф 1 от Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 година относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа (ОВ L 152, 2008 г., стр. 1) във връзка с приложение XI към тази директива, считано от влизането в сила на пределно допустимите стойности през 2010 г., и
 - Френската република не е изпълнила, считано от 11 юни 2010 г., задълженията си по член 23, параграф 1 от Директива 2008/50, във връзка с приложение XV към същата, и в частност задължението по член 23, параграф 1, втора алинея от тази директива, периодът на превишаване да бъде възможно най-кратък.

Правна уредба

Директива 96/62/ЕО

- 2 Член 7 от Директива 96/62/ЕО на Съвета от 27 септември 1996 година относно оценката и управлението на качеството на околния въздух (ОВ L 296, 1996 г., стр. 55; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 3, стр. 198), озаглавен „Подобряване на качеството на околния въздух — Основни изисквания“, в параграфи 1 и 3 гласи следното:

„1. Държавите членки предприемат необходимите мерки за осигуряване на съответствие с пределно допустимите стойности.

[...]

3. В случаите, когато съществува риск от превишаване на пределно допустимите стойности и/или алармените прагове, държавите членки изготвят планове за действие, указващи мерките, които трябва да бъдат предприети в краткосрочен план, с оглед намаляването на посочения риск и ограничаването на продължителността на подобни явления. Тези планове, според отделния случай, могат да предвиждат мерки за контрол, а при необходимост и спиране на определени дейности, включително движението на моторни превозни средства, които допринасят за превишаването на пределно допустимите стойности“.
- 3 Член 8 от тази директива, озаглавен „Мерки, приложими в зоните, в които нивата превишават пределно допустимите стойности“, предвижда в параграфи 1, 3 и 4:

„1. Държавите членки съставят списък на зоните и агломерациите, в които нивата на един или повече замърсители превишават съответните пределно допустими стойности (плюс допустимото отклонение).

[...]

3. В зоните и агломерациите съгласно параграф 1 държавите членки вземат мерки за осигуряване на подготовката или изпълнението на план или програма за постигане на пределно допустимата стойност в рамките на конкретен срок от време.

Споменатият план/споменатата програма, до който/която обществеността трябва да има достъп, включва най-малко информацията от списъка в приложение IV.

4. В зоните и агломерациите съгласно параграф 1, където нивото на повече от един замърсител е по-високо от пределно допустимите стойности, държавите членки предоставят комплексен план, обхващащ всички разглеждани замърсители“.

4 Съгласно член 11 от цитираната директива, озаглавен „Предаване на информация и отчети“, държавите членки са имали задължението да представят на Комисията годишни доклади относно спазването на пределно допустимите стойности, приложими за концентрациите на NO

2*

Директива 1999/30/ЕО

5 Съгласно член 4 от Директива 1999/30/ЕО на Съвета от 22 април 1999 година относно пределно допустимите стойности за серен двуоксид, азотен двуоксид и азотни оксиди, прахови частици и олово в околния въздух (ОВ L 163, 1999 г., стр. 41; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 4, стр. 46), озаглавен „Азотни двуоксиди и азотни оксиди“:

„1. Държавите членки вземат необходимите мерки, които да гарантират, че концентрациите на азотен двуоксид и в случаите, когато това е приложимо, на азотни оксиди в околния въздух, оценени в съответствие с член 7, не превишават пределно допустимите стойности, определени в раздел I от приложение II, считано от съответните дати, определени пак там.

Допустимите отклонения, изложени в раздел I от приложение II, се прилагат в съответствие с член 8 от [Директива 96/62].

2. Алармените прагове за концентрации на азотен двуоксид в околния въздух са определените в раздел II от приложение II“.

6 Що се отнася до опазването на човешкото здраве, приложение II към Директива 1999/30 определя 1 януари 2010 г. като дата, от която трябва да се постигне съответствие с пределно допустимите стойности за NO₂.

7 Съгласно член 12 от тази директива държавите членки трябва да въведат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за да се съобразят с нея преди 19 юли 2001 г.

Директива 2008/50

8 Директива 2008/50, влязла в сила на 11 юни 2008 г., заменя пет съществуващи преди това законодателни акта, отнасящи се до развитието и управлението на качеството на атмосферния въздух, и по-специално Директива 96/62 и Директива 1999/30, отменени, считано от 11 юни 2010 г., както следва от член 31 от Директива 2008/50.

9 В приложение XI към тази директива обаче се посочва, че датата, от която трябва да се осигури съответствието с пределно допустимата стойност за NO₂, е 1 януари 2010 г.

10 Член 1 от Директива 2008/50, озаглавен „Предмет“, предвижда в точки 1—3:

„Настоящата директива установява мерки, целящи следното:

- 1) определяне и въвеждане на цели за качеството на атмосферния въздух, предназначени за избягване, предпазване от или намаляване на вредното въздействие върху човешкото здраве и върху околната среда като цяло;
- 2) оценяване на качеството на атмосферния въздух в държавите членки въз основа на общи методи и критерии;
- 3) получаване на информация за качеството на атмосферния въздух, за да се подпомогне борбата със замърсяването на въздуха и вредните въздействия и да се наблюдават дългосрочните тенденции и подобрения в резултат на националните и общностните мерки“.

11 Член 2 от тази директива, озаглавен „Определения“, предвижда в точки 5, 8, 16—18 и 24:

„По смисъла на настоящата директива:

[...]

- 5) „пределно допустима стойност“ означава ниво, определено на основата на научни познания, с цел да се избегне, предотврати или намали вредното въздействие върху човешкото здраве и/или околната среда като цяло, което трябва да се постигне в рамките на определен период и след което не трябва да бъде превишавано;

[...]

- 8) „планове за качество на въздуха“ означава планове, които определят мерки за постигане на допустимите стойности или целевите стойности;

[...]

- 16) „зона“ означава част от територията на някоя държава членка, определена от последната за целите на оценката и управлението на качеството на атмосферния въздух;

- 17) „агломерация“ означава зона на голям град с по-малки селища около него с население, превишаващо 250 000 жители, или, ако жителите са 250 000 или по-малко, с определена гъстота на населението на km², която се установява от държавата членка;

- 18) „ПЧ₁₀“ означава прахови частици, които преминават през размерно-селективен сепаратор, определен съгласно референтния метод за определяне и измерване на ПЧ₁₀, EN 12341, с 50-процентна ефективност на задържане при аеродинамичен диаметър от 10 µm;

[...]

- 24) „азотни оксиди“ означава сумарната концентрация в милиардни части (ppbv) на азотен оксид и азотен диоксид, изразена в единици масова концентрация на азотен диоксид (µg/m³)“.

- 12 Член 13 от посочената директива, озаглавен „Пределно допустими стойности и алармени прагове за опазване на човешкото здраве“, предвижда в параграф 1:

„Държавите членки гарантират, че в техните зони и агломерации нивата на серен диоксид, ПЧ₁₀, олово и въглероден оксид в атмосферния въздух не превишават пределно допустимите стойности, посочени в приложение XI.

По отношение на азотния диоксид и бензена пределно допустимите стойности, определени в приложение XI, не могат да бъдат по-високи от стойностите, посочени в него.

Съобразяването с тези изисквания се оценява в съответствие с приложение III.

Допустимите отклонения, посочени в приложение XI, се прилагат в съответствие с член 22, параграф 3 и член 23, параграф 1“.

- 13 Член 22 от същата директива, озаглавен „Удължаване на крайните срокове за постигане и освобождаване от задължението да се прилагат някои пределно допустими стойности“, е със следния текст:

„1. Когато в дадена зона или агломерация не може да бъде постигнато съобразяване с пределно допустимите стойности за азотен диоксид или бензен в рамките на посочения в приложение XI краен срок, съответната държава членка може да удължи този краен срок максимум с пет години за тази конкретна зона или агломерация, при условие че се състави план за качеството на въздуха, в съответствие с член 23, за зоната или агломерацията, за която се отнася удължаването на срока; този план за качеството на въздуха се допълва от информацията, посочена в раздел Б от приложение XV, за съответните замърсители и посочва как ще се постигне съответствие с пределно допустимите стойности преди новия краен срок.

2. Когато в определена зона или агломерация не може да се постигне съответствие с пределно допустимите стойности за ПЧ₁₀, посочени в приложение XI, поради специфичните характеристики на дисперсия на мястото, неблагоприятни климатични условия или трансграничен пренос на емисии, държавата членка се освобождава от задължението да прилага тези пределно допустими стойности в срок до 11 юни 2011 г., ако са изпълнени условията, предвидени в параграф 1, и държавата членка докаже, че на национално, регионално и местно равнище са взети всички необходими мерки за спазване на крайните срокове.

3. Когато някоя държава членка прилага параграф 1 или 2, тя гарантира, че пределно допустимите стойности за всеки замърсител не се превишават с повече от максимално допустимото отклонение, определено в приложение XI за всеки от съответните замърсители.

4. Държавите членки нотифицират Комисията, когато смятат, че параграф 1 или 2 е приложим, и представят плана за качество на въздуха, посочен в параграф 1, включително всякаква свързана с него информация, необходима на Комисията, за да прецени дали са удовлетворени или не съответните условия. В своята оценка Комисията взема предвид очакваното въздействие върху настоящото и бъдещото качество на атмосферния въздух в държавите членки, произтичащо от мерките, които са били предприети от държавите членки, както и очакваното въздействие върху качеството на атмосферния въздух, произтичащо от настоящите мерки на Общността и от планираните мерки на Общността, които се предлагат от Комисията.

Когато Комисията не е направила възражения в рамките на девет месеца след получаване на уведомлението, съответните условия за прилагането на параграф 1 или 2 се смятат за удовлетворени.

Ако бъдат направени възражения, Комисията може да изиска държавата членка да коригира или да представи нови планове за качеството на въздуха“.

- 14 Член 23 от Директива 2008/50, озаглавен „Планове за качество на въздуха“, предвижда в параграф 1:

„Когато в определени зони или агломерации нивата на замърсителите в атмосферния въздух превишават която и да е пределно допустима стойност или целева стойност, увеличени с което и да е съответстващо допустимо отклонение за всеки от случаите, държавите членки гарантират създаването на планове за качество на въздуха за тези зони и агломерации, за да се постигне съответната пределно допустима стойност или целева стойност, посочена в приложения XI и XIV.

В случай на превишавания на тези пределно допустими стойности, за които крайният срок за постигане е изтекъл, плановете за качество на въздуха посочват подходящи мерки, така че периодът на превишаване да бъде възможно най-кратък. Плановете за качеството на въздуха могат допълнително да включват конкретни мерки, насочени към защитата на чувствителни групи от населението, включително деца.

Тези планове за качеството на въздуха включват най-малко информацията, посочена в раздел А от приложение XV, и могат да включват мерки съгласно член 24. Тези планове се съобщават на Комисията без отлагане, но не по-късно от две години след края на годината, в която е било наблюдавано първото превишаване.

Когато трябва да се изготвят и изпълнят планове за качество на въздуха по отношение на няколко замърсители, държавите членки изготвят и изпълняват, по целесъобразност, интегрирани планове за качеството на въздуха, обхващащи всички съответни замърсители“.

- 15 Приложение XI към Директива 2008/50 определя следните пределно допустими стойности за NO₂:

Период на осредняване	Пределно допустима стойност	Допустимо отклонение	Дата, към която пределно допустимата стойност трябва да бъде постигната
Азотен диоксид			
1 час	200 µg/m ³ , да не се превишава повече от 18 пъти за 1 календарна година	[...] 0 % към 1 януари 2010 г.	1 януари 2010 г.
Година	40 µg/m ³ ,	50 % на 19 юли 1999 г., намаляващи линейно на 1 януари 2001 г. и на всеки 12 месеца след това до достигане на 0 % към 1 януари 2010 г.	1 януари 2010 г.

Досъдебната процедура

- 16 На 7 март 2012 г. в приложение на член 22, параграф 1 от Директива 2008/50 Френската република иска удължаване на срока, предвиден за спазването на пределно допустимите стойности за NO₂. Искането се отнася до годишните пределно допустими стойности за 24 зони от френската територия и за почасовите пределно допустими стойности за три от тези зони. С

решение от 22 февруари 2013 г. на основание член 22, параграф 4 от тази директива Комисията повдига възражения срещу това искане за отлагане. Френската република не оспорва това решение. Следователно тази държава членка е длъжна да осигури съответствие с пределно допустимите стойности за NO₂, изчислени за час или за календарна година, считано от 1 януари 2010 г., съгласно приложение XI към посочената директива.

- 17 Поради превишаването на годишните пределно допустими стойности за NO₂ в много зони от френската територия от 1 януари 2010 г. Комисията започва процедура по механизма EU pilot на 12 февруари 2014 г.
- 18 На 19 юни 2015 г. Комисията изпраща на френските власти официално уведомително писмо, в което заявява, че Френската република не е спазила приложимите за NO₂ пределно допустими стойности в 19 зони от френската територия, изброени в приложение I към това писмо. Освен това Комисията счита, че макар и да е приела планове за качеството на въздуха и/или други мерки за намаляване на емисиите на NO₂, тази държава членка не е изпълнила задълженията си по член 23, параграф 1 от Директива 2008/50, и по-специално по втора алинея на този параграф, която изисква периодът на превишаване да бъде възможно най-кратък. Освен това Комисията констатира, че нарушението все още продължава.
- 19 С писмо от 3 декември 2015 г., както и с допълнително писмо от 27 юли 2016 г. френските власти отговарят на официалното уведомително писмо на Комисията. Освен това те представят годишните си доклади съответно на 30 октомври 2015 г. — за 2014 г., и на 22 октомври 2016 г. — за 2015 г.
- 20 Тъй като счита, че даденият от Френската република отговор не е удовлетворителен, на 15 февруари 2017 г. Комисията издава мотивирано становище, съобщено на Френската република на 16 февруари 2017 г., в което заключава, че по отношение на тринадесет зони от френската територия, а именно дванадесетте зони, предмет на настоящото производство за установяване на неизпълнение на задължения, както и зоната Сент-Етиен Рона-Алпи (FR29A01), считано от 1 януари 2010 г., тази държава членка не е изпълнила задълженията си, от една страна, по член 13, параграф 1 от Директива 2008/50 във връзка с приложение XI към нея, и от друга страна, по член 23, параграф 1 от посочената директива във връзка с раздел А от приложение XV към същата. Поради това Комисията приканва Френската република да предприеме необходимите мерки, за да се съобрази с мотивираното становище в срок от два месеца от получаването му.
- 21 Френските власти отговарят на мотивираното становище с писмо от 24 април 2017 г., допълнено с писма от 16 октомври 2017 г., 8 февруари 2018 г. и 19 април 2018 г., в които припомнят, че превишаването на пределно допустимите стойности след 2010 г. трябва да се преценява, от една страна, с оглед на структурните затруднения, които не позволяват да се спазят посочените стойности в определения от Директива 2008/50 срок, и от друга страна, с оглед на положените усилия, които са позволили осезаемо подобряване на качеството на атмосферния въздух в разглежданите зони.
- 22 На 8 септември 2017 г. е организирана техническа среща. На 30 януари 2018 г. тя е последвана от организирана от Комисията среща относно качеството на въздуха, с участието на министрите на околната среда на редица държави членки, сред които и Френската република, както и на компетентния в тази област комисар.
- 23 Като счита обаче, че Френската република не е взела всички необходими мерки, за да изпълни задълженията си по Директива 2008/50, на 11 октомври 2018 г., Комисията предявява иска по настоящото производство.

По иска

По първото твърдение за системно и постоянно неспазване на разпоредбите на член 13, параграф 1 от Директива 2008/50 във връзка с приложение XI към нея

Доводи на страните

- 24 С първото си твърдение Комисията изтъква, че Френската република системно и постоянно нарушава задълженията, произтичащи от член 13, параграф 1 от Директива 2008/50 във връзка с приложение XI към нея, тъй като са превишавани предвидените в тази директива годишни пределно допустими стойности за NO_2 в дванадесетте зони и агломерации, посочени в точка 1 от настоящото решение, както и почасовите пределно допустими стойности в две от тези зони, а именно в Ил-дьо-Франс-Париж и Лион Рона-Алпи.
- 25 Комисията изтъква, че в точка 69 от решение от 5 април 2017 г., Комисия/България (С-488/15, ЕУ:С:2017:267), което се отнася до замърсяването на атмосферния въздух с PCH_{10} , също обхванати от Директива 2008/50, Съдът приема, че превишаването на пределно допустимите стойности е достатъчно, за да се приеме за установено неизпълнението на член 13, параграф 1 от Директива 2008/50 във връзка с приложение XI към нея. В настоящия случай обаче годишните доклади за 2010—2016 г., изпратени на тази институция от самите френски органи в съответствие с член 27 от Директива 2008/50, както и някои данни, предоставени от тях в досъдебната фаза, доказвали това неизпълнение. Френските власти представили предварителните данни за 2017 г., но те все още не били потвърдени от службите на Комисията.
- 26 В самото начало Френската република изтъква два довода.
- 27 От една страна, Френската република не приема за представителни констатираните от Комисията превишавания на пределно допустимите стойности за NO_2 , регистрирани от ограничен брой измервателни станции, всички те разположени в близост до някои големи пътни артерии. Поради това тези случаи на превишаване не били показателни за качеството на въздуха във всички дванадесет разглеждани зони и агломерации, което като цяло се подобрявало.
- 28 В този контекст Френската република изтъква, че възприетата най-висока стойност за всяка зона не може да даде представителна картина на промените в качеството на въздуха в зоната като цяло.
- 29 От друга страна, Френската република счита, че прилагането на мерките, които е предприела, се усложнява от ефекта на демографския растеж, подсилен от развитието на видовете транспорт. Освен това мерките, които държавите членки следва да приемат, по-специално за да ограничат движението по пътните артерии с натоварен трафик, следвало да отчитат характеристиките на разглежданите урбанизирани зони и агломерации. Всъщност било важно посочените мерки да не водят до изместване на трафика — а следователно неизбежно и на замърсяващите емисии към други градски зони и пътни артерии, които са неподходящи или недостатъчно големи — и да отчитат транспортните нужди на населението. В това отношение Френската република подчертава, че свободата на преценка, с която разполагат държавите членки при транспонирането на Директива 2008/50, трябва да се упражнява при спазване на разпоредбите на Договорите, по-специално на основния принцип на свободно движение на стоки и на хора, което не позволява например да се установят секторни забрани за движение.

- 30 Освен това разработването на алтернативни решения за мобилност изисквало значителни и скъпоструващи инвестиции, които можело да бъдат реализирани само в дългосрочен план. Ефикасността на приетите от Френската република мерки зависела и от модернизацията на автомобилния парк, затруднена поради обстоятелството, че домакинствата запазват все по-дълго своето превозно средство.
- 31 Освен това Френската република поддържа, че понастоящем не могат да бъдат обсъждани по-строги разпоредби, например за увеличаване на данъчното облагане на горивата, поради чувствителността на общественото мнение по този въпрос и съответно опасността тези разпоредби да доведат до нарушения на обществения ред. Като цяло ефикасността на приетите мерки зависела от поведението на населението и от промяната в неговите нагласи.
- 32 В заключение на тези предварителни бележки Френската република изтъква проявената от самата Комисия небрежност, която забавила приемането на равнището на Съюза на мерките, необходими за постигането на целите на Директива 2008/50. Френската република по-специално изтъква, че очакваният по отношение на емисиите на NO_2 ефект от стандартите, установени на равнището на Съюза от Регламент (ЕО) № 715/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2007 година за типово одобрение на моторни превозни средства по отношение на емисиите от леки превозни средства за превоз на пътници и товари (Евро 5 и Евро 6) и за достъпа до информация за ремонт и техническо обслужване на превозни средства (ОВ L 171, 2007 г., стр. 1), бил по-незначителен от степента на намаляване на емисиите, прогнозирано при определянето на пределно допустимите стойности в процеса на приемането на Директива 2008/50.
- 33 Френската република не поставя под въпрос факта, че има постоянно превишаване на почасовите и годишните пределно допустими стойности за NO_2 в зоните и агломерациите, които са предмет на подадения от Комисията иск. Тя оспорва обаче твърдението, че тези превишавания имат системен характер.
- 34 Освен това Френската република припомня, че повечето държави членки са изправени пред структурни трудности, които усложняват спазването на определената в Директива 2008/50 годишна пределно допустима стойност на NO_2 .
- 35 В този контекст Френската република изтъква, че при анализа на показаните от измервателните станции стойности следва да се държи сметка за местонахождението на тези станции, като се има предвид фактът, че някои от тях са разположени на места, които са по-близко до източници на емисии на NO_2 , отколкото изисква Директива 2008/50. Следвало също да се държи сметка и за общото подобряване на качеството на въздуха във Франция. В това отношение Френската република отбелязва, че взетите от нея мерки довели до значително намаляване на емисиите на NO_2 . На цялата национална територия броят на измервателните станции, показващи превишаване на годишната пределно допустима стойност на NO_2 , намалял повече от два пъти между 2000 г. и 2017 г. От 2010 г. до 2017 г. делът на градските измервателни станции, поставени в близост до пътният трафик, които показват превишаване на годишната пределно допустима стойност на NO_2 , бил намалял наполовина. В същия този период средната концентрация на NO_2 , измерена от тези градски измервателни станции, се понижала два пъти по-бързо от всички измервателни станции. От това следвало, че делът на населението, изложено на въздействието от превишаването на тази пределна стойност, е намалял.
- 36 Френската република заключава, че независимо от пречките, създадени от споменатите структурни фактори, анализът на промяната в качеството на въздуха на цялата френска територия разкрива значителен спад в емисиите и концентрациите на NO_2 след 2010 г., който е резултат от предприетите от френските органи мерки.

Съображения на Съда

- 37 Твърдението, че не е изпълнено задължението, посочено в член 13, параграф 1, първа алинея от Директива 2008/50, трябва да се преценява с оглед на постоянната съдебна практика, съгласно която предвиденото в член 258 ДФЕС производство почива на обективната констатация, че държава членка не е спазила задълженията си по Договора за функционирането на ЕС или по акт на вторичното право (решение от 22 февруари 2018 г., Комисия/Полша, С-336/16, EU:C:2018:94, т. 61 и цитираната съдебна практика).
- 38 Следователно в настоящия случай фактът на превишаване на пределно допустимите стойности на NO₂ в атмосферния въздух сам по себе си е достатъчен, за да се приеме за установено неизпълнение на разпоредбите на член 13, параграф 1 от Директива 2008/50 във връзка с приложение XI към нея (вж. по аналогия решение от 22 февруари 2018 г., Комисия/Полша, С-336/16, EU:C:2018:94, т. 62 и цитираната съдебна практика).
- 39 В настоящия случай обаче от данните от годишните доклади за качеството на въздуха, представени от Френската република съгласно член 27 от Директива 2008/50, е видно, че в периода между 2010 г. и 2016 г. включително тази държава членка редовно е превишавала, от една страна, годишните пределно допустими стойности на NO₂ в дванадесет френски агломерации и зони, и от друга страна, почасовата пределно допустима стойност на този замърсител в две от тези агломерации и зони.
- 40 От това следва, че така установеното превишаване трябва да се счита за постоянно, както впрочем признава Френската република в досъдебната фаза, а също и за системно, при това без Комисията да е длъжна да представя допълнителни доказателства за това превишаване.
- 41 Що се отнася до изтъкнатия от Френската република довод, че неизпълнението на задълженията по член 13, параграф 1 от Директива 2008/50 във връзка с приложение XI към нея трябва да се преценява с оглед на срещнатите при транспонирането на тази директива структурни трудности, следва да се напомни, че съгласно приложение XI към посочената директива датата, от която трябва да бъде постигнато съответствие с пределните допустимите стойности за NO₂, е 1 януари 2010 г.
- 42 След като е обективно установено, че държава членка не е спазила задълженията си по Договора за функционирането на ЕС или по акт на вторичното право, е без значение дали неизпълнението се дължи на волята на държавата членка, на която е вменено, на нейната небрежност или пък на евентуални технически или структурни трудности, с които се е сблъскала (решение от 5 април 2017 г., Комисия/България, С-488/15, EU:C:2017:267, т. 76 и цитираната съдебна практика).
- 43 Следователно доводът на Френската република относно наличието на структурни проблеми не може да бъде приет.
- 44 Същото се отнася и за довода на тази държава членка, че превишаването на пределно допустимите стойности за NO₂ няма представителен характер. Всъщност, първо, що се отнася до обстоятелството, че Комисията е възприела единствено годишните и почасовите стойности на концентрация на NO₂ в атмосферния въздух, регистрирани от измервателната станция, показала най-високите стойности в съответната зона, е достатъчно да се припомни, че Съдът е постановил, че член 13, параграф 1 и член 23, параграф 1 от Директива 2008/50 трябва да се тълкуват в зависимост от общата структура и целите на правната уредба, в която тези разпоредби се вписват, в смисъл че за да се установи превишаването на пределно допустима стойност, определена в приложение XI към тази директива, в период на осредняване от една година, е достатъчно в един отделен пункт за вземане на проби да бъде измерено ниво на замърсяване над тази стойност (решение от 26 юни 2019 г., Craeynest и др., С-723/17, EU:C:2019:533, т. 60, 66 и 68). Следователно Комисията може да приеме за всяка от

дванадесетте зони или агломерации, посочени в иска по настоящото производство, годишните и почасови стойности на концентрация на NO₂ в атмосферния въздух, регистрирани в измервателната станция, показала най-високите стойности в съответната зона или агломерация.

- 45 Второ, що се отнася до довода, че предполагаемите случаи на превишаване са регистрирани от измервателни станции, разположени най-близо до големите пътни артерии, някои от които освен това се намирали на места, които са по-близо до източници на емисии на NO₂, отколкото изисква Директива 2008/50, следва да се констатира, че макар да е вярно, че местоположението на пунктовете за вземане проби заема централно място в системата за оценяване и подобряване на качеството на въздуха, предвидена от тази директива, и самото постигане на нейната цел би било възпрепятствано, ако пунктовете за вземане на проби в дадена зона или агломерация не са били разположени съобразно с предвидените от тази директива критерии (решение от 26 юни 2019 г., Craeynest и др., C-723/17, EU:C:2019:533, т. 47 и 49), Френската република не оспорва, че местоположението на измервателните станции в близост до големите пътни артерии отговаря на предвидените в приложение III към Директива 2008/50 критерии за разполагане на пунктовете за вземане на проби в макромасщаб.
- 46 Що се отнася до довода на Френската република, че необходимостта от спазване на правото на Съюза, и по-специално на свободното движение на стоки, ограничавала свободата на действие на държавите членки при приемането на мерки за намаляване на генерираните от пътният трафик емисии на NO₂ — например секторна забрана за движение — следва да се припомни, че видно от точки 117, 138 и 140 от решение от 21 декември 2011 г., Комисия/Австрия (C-28/09, EU:C:2011:854), Съдът е постановил, че такава секторна забрана може да бъде в състояние да гарантира осъществяването на целта за опазване на околната среда и по този начин да обоснове пречка пред принципа на свободно движение на стоки, при условие че с оглед на така преследваната цел не съществуват по-малко ограничителни по отношение на свободното движение мерки.
- 47 Що се отнася до довода, че Комисията забавила предприемането на необходимите мерки за постигане на целите на Директива 2008/50, следва да се отбележи, че той не може да освободи Френската република от изпълнението на задължения ѝ по член 13, параграф 1 от тази директива във връзка с приложение XI към нея.
- 48 Освен това Френската република счита, че очакваният по отношение на емисиите на NO₂ ефект от стандартите, установени от Регламент № 715/2007, се оказал по-незначителен от степента на намаляване на емисиите, прогнозирано при определянето на пределно допустимите стойности в процеса на приемането на Директива 2008/50. В това отношение следва да се отбележи — освен обстоятелството, че моторните превозни средства, за които се прилагат тези норми, не са единствената причина за емисиите на NO₂, нещо, което Френската република впрочем признава, и че правната уредба на Съюза, приложима към типовото одобрение на моторните превозни средства, не би могла да освободи държавите членки от задължението им да постигнат съответствие с определените от Директива 2008/50 пределно допустими стойности, считано от 1 януари 2010 г. — че Френската република пренебрегва факта, че в съответствие с разпоредбите на член 1, точка 1 и член 2, точка 5 от Директива 2008/50 във връзка със съображения 1—3 от същата пределно допустимите стойности са определени не с оглед на очаквания ефект от стандартите, установени с Регламент № 715/2007, а въз основа на научните познания и опита на държавите членки по такъв начин, че да отразят нивото, което Европейският съюз и държавите членки считат за подходящо, за да се избегне, предотврати или намали вредното въздействие на замърсителите на въздуха върху човешкото здраве и околната среда като цяло.

- 49 Освен това, обратно на твърдяното от Френската република, установената от събраните данни евентуална частична тенденция за намаляване на замърсяването, която обаче не води до спазване от държавата членка на пределно допустимите стойности, с които е задължена да се съобрази, не може да постави под съмнение констатацията, че тя не е изпълнила възложените ѝ задължения (решение от 22 февруари 2018 г., Комисия/Полша, С-336/16, ЕУ:С:2018:94, т. 65).
- 50 При това положение първото твърдение за нарушение трябва да се приеме.

По второто твърдение — нарушение на член 23, параграф 1 от Директива 2008/50 във връзка с раздел А от приложение XV към нея

Доводи на страните

- 51 С второто си твърдение за нарушение Комисията поддържа по същество, че считано от 11 юни 2010 г., Френската република не е изпълнила задълженията си по член 23, параграф 1 от Директива 2008/50.
- 52 В това отношение Комисията посочва, че макар да е вярно, че когато прилага тази разпоредба в контекста на плановете си за качеството на въздуха, държавата членка разполага с определена свобода на преценка при избора на мерките, които да приеме, така или иначе те трябва да такива, че периодът на превишаване на пределно допустимите стойности да бъде възможно най-кратък.
- 53 За да се определи дали даден план за качеството на въздуха предвижда подходящи мерки, така че периодът на превишаване да бъде възможно най-кратък, което изисква анализ за всеки отделен случай, според Комисията следва да се вземат предвид шест фактора, изведени по-специално от съдебната практика, посочена в точки 37 и 42 от настоящото решение.
- 54 Първо, превишаването на пределно допустимите стойности за дълъг период от време, и второ, очакваната продължителност на превишаване на пределно допустимите стойности в бъдеще представляват важни показатели за неспазването от съответната държава членка на задължението ѝ по член 23, параграф 1, втора алинея от Директива 2008/50.
- 55 Трето, трябва да се вземе предвид абсолютното ниво на превишаване на пределно допустимите стойности. Колкото по-голяма разлика трябва да се преодолее, за да се постигне съответствие с посочената в Директива 2008/50 пределно допустима стойност, особено през последните години, толкова повече липсата на амбиция в предвидените в плана мерки представлявала индикация за нарушение на определените в член 23 от Директива 2008/50 задължения.
- 56 Четвърто, относителната промяна в годишната концентрация на NO₂ в атмосферния въздух, особено през последните години, можела да покаже нарушение на посочената разпоредба. Ако тази тенденция е възходяща или за запазване на стойностите, това също би било сериозен показател, че предвидените в плана мерки не са достатъчни. Дори низходящата тенденция можела да показва нарушение на изискванията, посочени в член 23 от Директива 2008/50, когато темпът на този спад е твърде бавен спрямо степента на превишаване, за да бъде преодоляно то в най-кратък срок.
- 57 Пето, трябвало да бъде взето предвид формалното съдържание на плановете, и по-специално дали те съдържат цялата информация, която се изисква от раздел А от приложение XV към Директива 2008/50. В това отношение Комисията препраща към точка 113 от заключението на

генералния адвокат Kokott по делото, по което е постановено решение от 5 април 2017 г., Комисия/България (С-488/15, EU:C:2017:267), от което следва, че тази информация е от първостепенно значение.

- 58 Шесто, Комисията предлага да се вземе предвид и материалното съдържание на плановете, по-конкретно, доколко предвидените мерки са адекватни на очертаните в тях проблеми, анализа на всички възможни мерки, географското и секторното покритие на избраните в посочените плановете мерки, както и дали те са задължителни или просто стимулиращи.
- 59 Комисията признава, че в конкретния случай за всяка от дванадесетте зони от френската територия, посочени в нейния иск, формално е имало план за качеството на въздуха към датата на изтичане на определения в мотивираното становище срок, а именно 16 април 2017 г. Тя обаче счита, че тези плановете са неефикасни, тъй като не са преустановили постоянното превишаване, което е налице във Франция след 2010 г. Освен това, след като анализира въпросните плановете и други приети от Френската република мерки, както и информацията, предоставена от органите на тази държава членка в досъдебната процедура, Комисията критикува тези органи за пасивното им отношение и приетите от тях незадължителни мерки, като наред с това твърди, че разглежданите плановете не предвиждат подходящи мерки, за да може периодът на превишаване на пределно допустимите стойности за NO₂ да бъде „възможно най-кратък“. Освен това нито един от тези плановете не посочва необходимостта от структурни промени.
- 60 Накрая, Комисията изтъква, че различни правни актове, приети от Френската република след 16 април 2017 г. — краен срок, определен в мотивираното становище — потвърждават нарушението на член 23 от Директива 2008/50.
- 61 Комисията посочва, че несъмнено на 10 май 2017 г. Френската република е приела план за намаляване на емисиите на атмосферни замърсители, който предвижда редица действия за намаляване на емисиите във всички сектори, и по-специално мерки за намаляване на емисиите, свързани с автомобилния транспорт, като например сближаване на данъчното облагане между бензина и дизела или насърчаване на покупката на чисти превозни средства. От този план обаче следвало, че постигането на съответствие с пределно допустимите стойности щяло да се осъществи едва през 2030 г.
- 62 В този контекст Комисията припомня, че в решение от 12 юли 2017 г. Conseil d'État (Държавен съвет, Франция) констатира нарушение на френската правна уредба, транспонираща членове 13 и 23 от Директива 2008/50, в шестнадесет зони от френската територия.
- 63 Освен това Комисията поддържа, че от информацията, предоставена от Френската република в писмото ѝ от 8 февруари 2018 г., е видно, че през 2020 г. показанията при десет измервателни станции все още няма да са в съответствие с пределно допустимите стойности и че техният брой намалява до три през 2030 г., без обаче да се посочва местоположението на тези станции. Това при всички случаи потвърждавало, че след определената в мотивираното становище крайна дата тази държава членка постоянно не изпълнява задълженията си по член 23 от Директива 2008/50.
- 64 Комисията изтъква също че на 20 април 2018 г. френските власти ѝ изпратили списък с допълнителни, вече в сила или планирани, национални мерки. Не е предоставена обаче каквато и да било количествена оценка на въздействието на тези мерки и не е посочено на коя дата ще бъде преустановено превишаването на пределно допустимите стойности за NO₂ във всичките дванадесет зони, за които се отнася искът по настоящото производство.

- 65 Освен това според Комисията доводът на Френската република за наличие на структурни затруднения не е обоснован с какъвто и да било анализ във всеки отделен случай за всяка от дванадесетте зони, посочени в иска по настоящото производство. Тъй като всъщност става въпрос за общ довод, той трябвало да се отхвърли като недоказан от фактическа гледна точка.
- 66 Комисията изтъква и че анализът на фактическите обстоятелства, представени от Френската република в писмената ѝ защита, потвърждава, че за нито една от разглежданите зони не е налице план, предвиждащ подходящи мерки, за да може периодът на превишаване на пределно допустимите стойности да бъде възможно най-кратък. Освен това повечето от представените от френското правителство обстоятелства се отнасят до действия, планирани да бъдат извършени доста след изтичането на срока за отговор на мотивираното становище и чието изпълнение в някои случаи е предвидено за повече от петнадесет години след влизането в сила на пределно допустимите стойности за NO_2 .
- 67 Освен това Комисията отхвърля довода, че само малка част от населението била засегната от превишаването на пределно допустимите стойности за NO_2 , тъй като подобен довод е без значение от гледна точка на Директива 2008/50, която не съдържа правила *de minimis*.
- 68 Френската република изтъква, че при прилагането на мерките, взети с цел периодът на превишаване на пределно допустимите стойности за NO_2 да бъде възможно най-кратък, възникнали структурни затруднения, които попречили на ефикасността на тези мерки.
- 69 Френската република изтъква също че Комисията тълкува неправилно член 23, параграф 1 от Директива 2008/50 във връзка с приложение XV към нея.
- 70 В това отношение Френската република оспорва начина, по който Комисията се основала на практиката на Съда относно превишаването на пределно допустимите стойности за PCH_{10} в атмосферния въздух, за да прецени дали плановете за качеството на въздуха са подходящи, така че периодът на превишаване на пределно допустимите стойности за NO_2 да бъде възможно най-кратък в съответствие с член 23, параграф 1 от Директива 2008/50, като се аргументира с това, че трудностите, свързани с мерките за борба срещу емисиите на тези два вида замърсители, са доста различни. Тя упреква Комисията по-специално за това, че при необходимия анализ на всеки отделен случай дали взетите мерки са подходящи от гледна точка на изискването продължителността на превишаването да бъде за възможно най-кратка, не взела предвид специфичните характеристики на емисиите на NO_2 , мястото на превишаванията в изложените на трафик градски зони и структурните затруднения, присъщи за емисиите на NO_2 , така че продължилото след 1 януари 2010 г. превишаване на пределно допустимите стойности за NO_2 само по себе си не позволявало, противно на твърденията на Комисията, да се докаже, че тези мерки са неподходящи.
- 71 Освен това Френската република подчертава, че въпросните плановете, които, противно на становището на Комисията, съдържат проактивни и подходящи мерки, някои от които задължителни, са довели до общо и много съществено подобряване на качеството на въздуха във Франция. Това подобряване продължава, макар и все още да не е довело до премахване на превишаването на пределно допустимите стойности за NO_2 , посочени от Комисията в рамките на иска по настоящото производство.
- 72 Доколкото Комисията наемква, че плановете за качеството на въздуха трябва да посочват датата, на която ще бъде постигнато съответствие с пределно допустимите стойности, посочени в приложение XI към Директива 2008/50, Френската република отбелязва, че нито една разпоредба от тази директива не изисква изрично от органите на държавите членки да посочват такава дата в своите плановете. Всъщност в приложение XV към посочената директива се предвиждало, че в информацията, която трябва да се съдържа в местните, регионалните и националните плановете за подобряване на качеството на атмосферния въздух, трябва да са

включени „график на изпълнението“ и „оценка на планираното подобрене на качеството на въздуха и на очакваното време, необходимо за постигането на тези цели“. От това обаче не следвало, че плановете трябва да посочват датата, на която ще бъде постигнато съответствие с пределно допустимите стойности. Изразът „постигането на тези цели“ се отнасял до посочените в тези плановете цели за подобряване на качеството на атмосферния въздух, а не за постигането на съответствие с определените в това приложение пределно допустими стойности.

- 73 Френската република изтъква, че отговорът на въпроса дали плановете за качеството на въздуха са подходящи трябва да се дава във всеки отделен случай, като се имат предвид специфичните за района трудности, които трябва да бъдат преодоляни във всяка от дванадесетте зони или агломерации, и в това отношение очертава някои от тези специфични трудности за всяка от зоните, както и най-новите мерки, приложени за да се преустанови превишаването на пределно допустимите стойности за NO_2 . Така тя стига до извода, че не е налице неизпълнение на задълженията ѝ по член 23, параграф 1 от Директива 2008/50.

Съображения на Съда

- 74 От член 23, параграф 1, втора алинея от Директива 2008/50 следва, че когато превишаването на пределно допустимите стойности за NO_2 е настъпило след като е изтекъл крайният срок за тяхното постигане, съответната държава членка е длъжна да изготви план за качеството на въздуха, който да отговаря на определени изисквания.
- 75 Така този план трябва да предвижда подходящи мерки, така че периодът на превишаване да бъде възможно най-кратък, и може допълнително да включва конкретни мерки, насочени към защитата на чувствителни групи от населението, включително деца. Освен това съгласно член 23, параграф 1, трета алинея от Директива 2008/50 този план трябва да включва най-малко информацията, посочена в раздел А от приложение XV към нея, и може да включва мерки съгласно член 24 от същата. Този план трябва да се съобщи на Комисията без отлагане, но не по-късно от две години след края на годината, в която е било наблюдавано първото превишаване.
- 76 Съгласно практиката на Съда член 23, параграф 1 от Директива 2008/50 има по-общ обхват, тъй като се прилага, без ограничение във времето, към превишаването на всички определени в тази директива пределни стойности на замърсители след изтичане на предвидения срок за тяхното постигане, независимо дали той е определен в цитираната директива или от Комисията по силата на член 22 от същата (вж. решение от 5 април 2017 г., Комисия/България, С-488/15, ЕУ:С:2017:267, т. 104).
- 77 В този контекст, що се отнася до доводите на Френската република, относно съдебната практика, установена от Съда в решенията от 5 април 2017 г., Комисия/България (С-488/15, ЕУ:С:2017:267), и от 22 февруари 2018 г., Комисия/Полша (С-336/16, ЕУ:С:2018:94), свързана с превишаването на пределно допустимите стойности за PM_{10} в атмосферния въздух, за да се оцени годността на плановете за качеството на въздуха да гарантират възможно най-краткия период на превишаване на пределно допустимите стойности за NO_2 , следва да се отбележи, че текстът на членове 13 и 23 от Директива 2008/50 се отнася без разлика до всички замърсители на атмосферния въздух, към които се прилага тази директива. Следователно посочената съдебна практика е приложима като аналитична рамка, за да се прецени дали дадена държава членка е спазила задълженията си, произтичащи от същия член 23, по отношение на друг замърсител, различен от PM_{10} , когато този замърсител попада в обхвата на посочената директива.

- 78 Следва да се отбележи и че последната разпоредба създава пряка връзка между, от една страна, превишаването на пределно допустимите стойности за NO_2 , предвидени с член 13, параграф 1 от Директива 2008/50 във връзка с приложение XI към нея, и от друга страна, изготвянето на планове за качеството на въздуха (вж. в този смисъл решения от 5 април 2017 г., Комисия/България, C-488/15, EU:C:2017:267, т. 83 и от 22 февруари 2018 г., Комисия/Полша, C-336/16, EU:C:2018:94, т. 76)
- 79 Тези планове могат да бъдат изготвени единствено въз основа на постигнато равновесие между целта за намаляване на опасността от замърсяване и различните засегнати обществени и частни интереси (решения от 5 април 2017 г., Комисия/България, C-488/15, EU:C:2017:267, т. 106 и от 22 февруари 2018 г., Комисия/Полша, C-336/16, EU:C:2018:94, т. 93).
- 80 Ето защо фактът, че държава членка превишава пределно допустимите стойности за NO_2 в атмосферния въздух, сам по себе си не е достатъчен, за да се приеме, че тя не е изпълнила задълженията, предвидени в член 23, параграф 1, втора алинея от Директива 2008/50 (вж. по аналогия решения от 5 април 2017 г., Комисия/България, C-488/15, EU:C:2017:267, т. 107 и от 22 февруари 2018 г., Комисия/Полша, C-336/16, EU:C:2018:94, т. 94).
- 81 Всъщност от тази разпоредба следва, че макар държавите членки да разполагат с известна свобода на преценка при определянето на мерките, които следва да се приемат, последните трябва при всички случаи да позволяват периодът на превишаване на пределно допустимите стойности да бъде възможно най-кратък (решения от 5 април 2017 г., Комисия/България, C-488/15, EU:C:2017:267, т. 109 и от 22 февруари 2018 г., Комисия/Полша, C-336/16, EU:C:2018:94, т. 95).
- 82 При това положение следва да се провери чрез анализ за всеки конкретен случай дали плановете, изготвени от съответната държава членка, са в съответствие с член 23, параграф 1, втора алинея от Директива 2008/50 (решение от 5 април 2017 г., Комисия/България, C-488/15, EU:C:2017:267, т. 108).
- 83 В конкретния случай Френската република поддържа, че сроковете, посочени във връзка с мерките, които е предприела в изготвените от нея планове за качеството на въздуха, са съобразени с мащаба на структурните промени, необходими да се преустанови превишаването на приложимите за NO_2 пределно допустими стойности; тя изтъква по-специално, от една страна, трудностите, произтичащи от размера и разходите за инвестициите, които трябва да се извършат, а от друга страна, съществуващите ограничения в контекста на борбата с емисиите на NO_2 , като например увеличаването на броя на моторните превозни средства, дължащо се също и на демографския растеж, обстоятелството, че изпълнението на мерките, необходими за модернизиране на автомобилния парк, непременно е дългосрочен процес, трудността да се променят големите пътни артерии или чувствителността на общественото мнение към някои мерки, по-специално увеличение на данъчното облагане на горивата, както и устойчивото използване на моторни превозни средства.
- 84 В този контекст следва да се приеме, че в плановете Френската република посочва тези обстоятелства от общ характер, без да прави допълнителни уточнения, нито да навлезе в по-задълбочен анализ във всеки отделен случай за всяка от дванадесетте зони, посочени в иска на Комисията.
- 85 Освен това следва да се напомни, че Съдът вече е постановил, че структурни трудности от социално-икономически и бюджетен характер, свързани със значителните инвестиции, които трябва да се направят, нямат извънреден характер и не могат да изключат възможността да бъдат определени по-кратки срокове (вж. по аналогия решение от 22 февруари 2018 г., Комисия/Полша, C-336/16, EU:C:2018:94, т. 101).

- 86 Наличието на такива структурни трудности, свързани по-специално с ограниченията в контекста на борбата с емисиите на NO₂, особено когато констатираните превишавания са локализирани изключително около големите пътни артерии, все пак би могло да е от значение за равновесието, посочено в точка 77 от настоящото решение, за да се приеме, че периодът на превишаване е възможно най-кратък, при условие че държавата членка е предприела всички подходящи за тази цел мерки.
- 87 Следва обаче да се отбележи, че когато анализира във всеки отделен случай различните зони и агломерации, посочени в иска по настоящото производство, макар да доказва определено намаляване на степента на превишаване в някои от засегнатите зони и агломерации, Френската република системно посочва мерки, които, от една страна, не съдържат уточнения относно определените места, графика за изпълнение и цифровото им изражение, и от друга страна, в по-голямата си част са приети или предвидени много след изтичането на срока за отговор на мотивираното становище или са в процес на приемане или планиране, като понякога се предвижда срок за изпълнение повече от петнадесет години след влизането в сила на пределно допустимите стойности за NO₂.
- 88 В този контекст следва да се припомни, че задължението за изготвяне на планове за качеството на въздуха при превишаване на пределно допустимите стойности за NO₂ в атмосферния въздух е наложено на съответната държава членка, считано от 11 юни 2010 г. Както е видно от представената пред Съда преписка по делото, към тази дата във Франция вече е било констатирано превишаване на пределно допустимите стойности. Ето защо, считано от тази дата — към която Френската република е трябвало да въведе в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за да се съобрази с Директива 2008/50 съгласно член 33, параграф 1 от нея — тази държава членка е била длъжна да приеме и приведе в действие възможно най-бързо подходящи мерки, в приложение на член 23, параграф 1 от тази директива.
- 89 При условията, посочени в точка 87 от настоящото решение, следва да се отбележи, че Френската република явно не е приела своевременно подходящи мерки, за да осигури възможно най-кратък период на превишаване. Така превишаването на разглежданите пределно допустими стойности в продължение на седем последователни години в тази държава членка остава системно и постоянно, независимо от задължението ѝ да предприеме всички подходящи и ефективни мерки, за да се съобрази с изискването периодът на превишаване да е възможно най-кратък.
- 90 Такова положение само по себе си доказва, без да е необходимо по-подробно да се проучва съдържанието на изготвените от Френската република планове за качеството на въздуха, че в настоящия случай тази държава членка не е привела в действие подходящи и ефикасни мерки, за да бъде периодът на превишаване на пределно допустимите стойности за NO₂ „възможно най-кратък“ по смисъла на член 23, параграф 1, втора алинея от Директива 2008/50 (решение от 5 април 2017 г., Комисия/България, C-488/15, EU:C:2017:267, т. 117).
- 91 Оттук следва, че посочените от Френската република доводи сами по себе си не могат да обосноват толкова дълги срокове за преустановяване на посочените превишавания с оглед на изискването да гарантира, че периодът на превишаване е възможно най-кратък.
- 92 При тези условия второто твърдение на Комисията за нарушение трябва да бъде уважено.
- 93 С оглед на всички посочени по-горе съображения се налага изводът, че:
- като превишава системно и постоянно годишната пределно допустима стойност за NO₂, считано от 1 януари 2010 г., в дванадесет френски агломерации и зони за качество на въздуха, а именно Марсилия (FR03A02), Тулон (FR03A03), Париж (FR04A01),

Оверн-Клермон-Феран (FR07A01), Монпелие (FR08A01), Тулуза Средни Пиренеи (FR12A01), Регионална градска зона Реймс Шампан-Ардени (FR14N10), Гренобъл Рона-Алпи (FR15A01), Страсбург (FR16A02), Лион-Рона-Алпи (FR20A01), Регионална градска зона Вале де л'Арв Рона-Алпи (FR20N10) и Ница (FR24A01), и като превишава системно и постоянно почасовата пределно допустима стойност за NO₂, считано от 1 януари 2010 г., в две френски агломерации и зони за качество на въздуха, а именно Париж (FR04A01) и Лион-Рона-Алпи (FR20A01), Френската република продължава да не изпълнява задълженията си по член 13, параграф 1 от Директива 2008/50 във връзка с приложение XI към тази директива, считано от влизането в сила на пределно допустимите стойности през 2010 г., и

- Френската република не е изпълнила, считано от 11 юни 2010 г., задълженията си по член 23, параграф 1 от посочената директива във връзка с приложение XV към нея, и в частност задължението по член 23, параграф 1, втора алинея от същата директива, периодът на превишаване да бъде възможно най-кратък.

По съдебните разноски

- ⁹⁴ По силата на член 138, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. Тъй като Комисията е направила искане за осъждането на Френската република и искът на Комисията е уважен в основната му част, Френската република трябва да бъде осъдена да заплати съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (седми състав) реши:

- 1) Като превишава системно и постоянно годишната пределно допустима стойност за азотен диоксид (NO₂), считано от 1 януари 2010 г., в дванадесет френски агломерации и зони за качество на въздуха, а именно Марсилия (FR03A02), Тулон (FR03A03), Париж (FR04A01), Оверн-Клермон-Феран (FR07A01), Монпелие (FR08A01), Тулуза Средни Пиренеи (FR12A01), Регионална градска зона Реймс Шампан-Ардени (FR14N10), Гренобъл Рона-Алпи (FR15A01), Страсбург (FR16A02), Лион-Рона-Алпи (FR20A01), Регионална градска зона Вале де л'Арв Рона-Алпи (FR20N10) и Ница (FR24A01), и като превишава системно и постоянно почасовата пределно допустима стойност за NO₂, считано от 1 януари 2010 г., в две френски агломерации и зони за качество на въздуха, а именно Париж (FR04A01) и Лион-Рона-Алпи (FR20A01), Френската република продължава да не изпълнява след тази дата задълженията си по член 13, параграф 1 от Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 година относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа във връзка с приложение XI към тази директива, считано от влизането в сила на пределно допустимите стойности през 2010 г.

Френската република не е изпълнила, считано от 11 юни 2010 г., задълженията си по член 23, параграф 1 от посочената директива във връзка с приложение XV към нея, и в частност задължението по член 23, параграф 1, втора алинея от същата директива, периодът на превишаване да бъде възможно най-кратък.

- 2) Осъжда Френската република да заплати съдебните разноски.

Подписи